

ЗЕЛЕНИЙ ГАЙ

Фестиваль-діалог про
комфорт і безпеку

Інформаційний
центр
"Майдан
Моніторинг"

Українська
Миротворча
Школа

ДОБРІ ПРАКТИКИ МИРОТВОРЧИХ ДІАЛОГІВ

ЗЕЛЕНИЙ ГАЙ

Фестиваль-діалог
про комфорт і безпеку

Нерис
Publisher

Харків
2019

Дизайн обкладинки
Н. В. Зубар

Це історія про те, як люди через діалоги усвідомили причини їхнього тривожного стану, як дійшли думки про необхідність вивчення суспільства, в якому вони живуть і як вони створили та реалізували формулу спільних дій для підвищення спільної безпеки.

Такий довід буде корисним для тих людей, які прагнуть зниження рівня тривожності та недовіри, підвищення рівня безпеки та якості життя в своїх громадах.

Публікація підготована в рамках проекту «Розширення можливостей громадянського суспільства для ненасильницької трансформації конфліктів з державними суб'єктами — Проектна лінія: „Платформа для успішного ненасильницького активізму“», що підтриманий Kurve Wustrow — Centre for Training and Networking in Nonviolent Action у рамках Громадської служби миру, що фінансується Федеральним міністерством з економічної співпраці та розвитку Федеративної республіки Німеччина.

Зелений Гай. Фестиваль-діалог про комфорт і безпеку / упоряд.
3-48 Н. В. Зубар. — Харків: Видавець О. А. Мірошніченко, 2019. — 56 с.
ISBN 978-617-7618-36-1

УДК 316.4/.6(477.54-25)

ISBN 978-617-7618-36-1

© Н. В. Зубар, упорядкування, 2019
© Н. В. Зубар, обкладинка, 2019
© ІЦ «Майдан Моніторинг», 2019

ЗМІСТ

Резюме	6
Політичний контекст	7
В чому різниця між діалогом і дискусією.....	9
Як були організовані діалоги.....	9
Правила прагматичної комунікації	11
Як змінювалася тематика діалогів	11
Дослідження тривожності через відчуття (дис)комфорту.....	13
Фестиваль-діалог як спосіб дослідження	14
Як був проведений Фестиваль-діалог	18
Світове кафе	18
Фото-сушка.....	20
Вікіпедія Україна.....	22
Екологічні зони.....	23
Інтерактивні мапи.....	24
Арт-терапія.....	25
Плейбек театр «Живе дзеркало»	26
Петриківський розпис	27
Архітектурний воркшоп «Прокачай свій парк Зелений Гай»	27
Інші майданчики.....	28
Спостереження.....	29
Чим фестиваль-діалог відрізняється від подібних, які організовує місцева влада в Харкові?.....	29
Результати фестивалю.....	30

Що виявило дослідження через діалогові майданчики фестивалю	32
Українська мова	32
Українська музика	33
Бачення комфортного міста	34
Проблеми парку	34
Проблеми району ХТЗ	34
Погана робота поліції	35
Презентація результатів фестивалю	36
Навіщо треба проводити такі діалогові фестивалі?	38
Як підготувати подібний фестиваль?	39
Довідка про безпеку мирних зібрань	40
Які висновки ми зробили?	41
Відгуки про фестиваль від інших організаторів	42
«Новий ХТЗ»	42
Адаптаційно-культурний центр АКЦентр	42
Харківський фонд психологічних досліджень	43
Арт Оборона	45
Industrial Kharkiv	47
Відгуки відвідувачів фестивалю	49
Про «Майдан Моніторинг»	51

Це історія про те, як люди через діалоги усвідомили свої страхи, зрозуміли, що стан їх тривожності викликаний невизначеністю, вирішили вивчити суспільство навколо себе заради визначеності і зниження рівня страху. І в результаті створили формулу спільних дій для підвищення спільної безпеки. І їх шлях можна повторити.

Фото з фестивалю

РЕЗЮМЕ

Організація конструктивної комунікації з людьми з різними політичними позиціями дозволила подолати страхи, упередження та недовіру в середовищі громадських організацій Харкова.

Це стало можливим **через проведення серії з 19 діалогів**, присвячених обговоренню причин тривожних станів, страхів та інших негативних емоцій задля створення планів спільних дій, спрямованих на подолання непорозуміння і ворожості в середовищі громадських організацій Харкова, викликаних виборами 2019 року. Діалоги були організовані через консенсусне ухвалення рішень.

Учасники діалогів домовилися про необхідність **дослідження причин тривожних станів** і вирішили використати для цього **методи громадянської науки**.

Для дослідження була винайдена **форма масового фестивалю-діалогу** у публічному просторі, орієнтованого на дітей, через яких залучаються і дорослі.

Фестиваль-діалог був успішно підготовлений та проведений зусиллями понад 10 громадських організацій та ініціатив Харкова у парку «Зелений гай», який знаходиться у віддаленому районі ХТЗ. Захід, в якому взяло участь біля 700 учасників, показав великий **запит людей на обговорення безпеки та майбутнього** в приязному та креативному середовищі.

Успіх фестивалю-діалогу дає підстави пропонувати цю форму для **спільної дії, яку варто повторити** і в інших локаціях Харкова, а також в інших містах України. Такі спільні дії можуть суттєво підвищити соціальний капітал громадських організацій, дозволити їм оцінити стан безпеки в локальній громаді, привернути уваги місцевої влади до проблем громади. Така форма фестивалів також є гарним інструментом та підставою для широких діалогів.

Фестиваль-діалог виявив, що **тема комфорту** може бути успішно використана, як предмет для розмови про безпеку та спільне бачення майбутнього для осіб з різними політичними уподобаннями.

ПОЛІТИЧНИЙ КОНТЕКСТ

Вибори президента України в 2019 році спричинили поляризацію в громадському секторі України через політичні симпатії та антипатії, викликали виснажливі та руйнівні емоційні суперечки між членами та активістами громадських організацій, а також в родинях.

Градус цих суперечок, сприйняття частиною активних громадян України як невизначеного або антиукраїнського політичного курсу новообраного президента, а потім і більшості у Верховній Раді України, викликали в них стійкий тривожний стан, а, часом, і відчуття приреченості та безпорадності. Ці суперечки спочатку точились в соцмережах, але доволі швидко перейшли в реал.

Варто відзначити, що частина громадських активістів вважала ці тривожні стани своїх колег деструктивними та позбавленими сенсу і намагалася знизити градус дискусії. Серед них було і автори цього тексту.

Наша громадська організація [Інформаційний центр «Майдан Моніторинг»](#) як одну з головних статутних цілей і напрямків діяльності ще в 2012 році визначила «сприяння налагодженню та розширенню суспільного діалогу».

Ми не підтримували нікого на виборах 2019 і ще в березні оприлюднили [заклик до громадянського суспільства](#) — «Маємо поєднати наші зусилля заради нашого цивілізованого майбутнього і формування політичної культури українського суспільства».

Заклик спочатку пролунав у порожнечу, але вже з 2 квітня 2019 року, після того, як по суті стало ясно, хто перемагає на виборах президента, до нас почали звертатися люди, як з Харкова так і з інших міст, за порадами, як спілкуватися з людьми з різними, в тому числі з діаметрально протилежними політичними позиціями. Ми і досі продовжуємо отримувати запити на такі поради.

В середовищі громадських організацій почав формуватися запит на обговорення майбутнього країни з опонентами, яке тоді

здавалося неможливим через агресію та образи. Які створювали несприятливий емоційний фон, що його суттєво підігрівали політики, як ті, що програли вибори, так і ті, що на цих виборах перемогли.

Оцінки учасників першого діалогу

5 квітня 2019 року відбувся **перший діалог про політичний вибір**, організований Інформаційним центром «Майдан Моніторинг» у Харкові, в якому взяли участь 30 людей.

Він показав дуже великий рівень агресії і страху більшості учасників. Застосована нами **методика «Формула змін»** дозволила більшості учасників дійти до спільного розуміння необхідності зниження тривожності, передовсім, власної, та необхідності планувати подальшу спільну діяльність.

Таке розуміння не відразу стало домінуючим. Частина учасників діалогу вийшли у сусіднє приміщення і продовжили гаряче сва-

рилися, не заважаючи іншим шукати в діалозі шляхи порозуміння та випрацьовувати спільне бачення майбутнього.

Перша зустріч 5 квітня започаткувала регулярні діалоги, які ми назвали «Політклуб». Ми свідомо обрали форму діалогу на відміну від більш звичної в політичному контексті форми дискусії, бо дискусія або дебати, коли сторони захищають власні точки зору, принципово не спрямована на пошуки порозуміння.

В українському суспільстві і особливо в медіа дебати або дискусії є звичними і популярними формами розмови, в той час як практика діалогів є менш відомою і практично не застосовується в політичному контексті.

В чому різниця між діалогом і дискусією

В нашій роботі ми виходимо з того, що діалог і дискусія — це різні форми обміну інформацією між людьми. Різниця визначена їх метою: діалог — це або пошук кращих для всіх учасників результатів, дискусія — це захист певних точок зору. Дебати — це один із різновидів дискусії, які проводяться за спеціально визначеним протоколом.

Порівняльна таблиця

Діалог	Дискусія
співпраця: кілька сторін працюють в напрямку загального розуміння	суперечливість: дві сторони намагаються довести один одному що неправильно
пошук розуміння, сенсу і спільної мови	пошук недоліків, визначення відмінностей
розширюється і, можливо, змінює точку зору учасників	підтверджує точку зору когось з учасників
припускає переоцінку	захищає припущення, як істину
грунтується на неупередженому підході, відкритості по відношенню до помилок і змін	формує бажання бути правим
учасники презентують погляди, чекаючи, що погляди і думки інших людей допоможуть поліпшити його	учасники презентують погляди і захищають їх
учасники шукають плюси у всіх позиціях	учасники шукають мінуси
повага до всіх позицій	спростування протилежних позицій
передбачається, що у багатьох людей є відповіді і що співпраця може призвести до ефективних рішень	приймається єдина відповідь, яка була вдало захищена

Як були організовані діалоги

Початковою метою діалогів була **розробка методики ефективного ненасильницького спілкування про політичні позиції**, яка дозволяла б формувати спільні дії і яку можна було б передати іншим людям. Таку методику ми прагнули розробити разом з учасниками.

В ході діалогів ми виявили, що ця мета може бути досягнута тільки через серію регулярних спланованих діалогів.

З 5 квітня до 21 серпня 2019 року ми провели 19 діалогів, які поступово наближали нас до мети.

В усіх діалогах брала участь постійна група учасників — 5 людей, ще 15 приходили по кілька разів, а ще 12 — приходили по одному разу. Таким чином до діалогів залучалися нові учасники, а постійна група передавала зміст попередніх діалогів іншим. Деякі питання, які виникали під час діалогів, виносилися їхніми учасниками у Фейсбук для обговорення і збору думок. Більшість діалогів проходили щотижнево в офісі Інформаційного центру «Майдан Моніторинг» в один і той же час, за участі досвідчених фасилітаторів (від 1 до 3) і ретельно ними готувалися.

Кожен діалог закінчувався спільним рішенням, яке фіксувалося у вигляді записів на фліпчарті чи модераційній дошці, і фотографувалося учасниками. Більшість таких рішень учасники публікували у Фейсбукці.

В таких умовах проходила більшість діалогів

В діалогах взяли участь 42 особи, з них 10 чоловіків і 32 жінки. Серед них — 6 внутрішньо переміщених осіб. Більшість учасників були представниками громадських організацій Харкова та області, більше половини з них — волонтери, які допомагають жертвам війни.

На всі діалоги, крім першого, ми запрошували людей з умовою, що їм цікаво чути точку зору людей з іншими політичними позиціями. Учасники діалогів запрошували своїх знайомих з такою ж умовою.

Під час діалогів учасники виробили такі правила.

Правила прагматичної комунікації

- на початку домовитися про правила, записати їх;
- спільно погодитися про часові обмеження на тривалість всього діалогу, так і на окремі репліки;
- слідувати за спільним часом;
- домовитися про те, кого і як можна фотографувати, які фото можна публікувати;
- намагатися дати висловитися кожному учаснику;
- не розмовляти з відсутніми;
- говорити від себе;
- не говорити «ми», якщо на це не уповноважені;
- не узагальнювати (ніколи не казати «всі» або «всі знають»);
- слухати більше ніж говорити;
- готуватися до того, щоби брати слово (робити нотатки, продумувати виступ);
- не повторювати думки інших, розвивати їх;
- домовитися про публікацію інформації про результати діалогу;
- домовитися про те, кого і як варто запрошувати на наступні діалоги.

Організатори не вживали терміну «ненасильницька комунікація», але учасники самі дійшли до багатьох елементів такого способу спілкування.

Погодження з такими правилами не означало на практиці їх 100% дотримання, але всі учасники намагалися це робити.

Як змінювалася тематика діалогів

На першому діалозі після дуже емоційного обміну думками представників різних політичних позицій було виявлено, що більшість

людей бояться майбутнього реваншу — відновлення впливу Росії та проросійських політиків.

Спроба обговорити цінності призвела до усвідомлення, що у всіх учасників діалогів вони спільні або принаймні не антагоністичні, незалежно від політичних позицій. Після цього усвідомлення учасники діалогів стали шукати загрозу поза межами діалогового простору і перестали бачити загрозу в середовищі громадських організацій.

Однією з головних причин тривожності виявилось стійке уявлення серед більшості учасників діалогів про те, що велика кількість мешканців Харкова є агресивно налаштовані проти України і здатні на насильницькі дії проти активістів, які відверто демонструють свою патріотичну позицію через українську мову та українські символи, хоча об'єктивних даних, які б могли це підтвердити або спростувати, практично не існувало. Саме незнання і було причиною відчуття дискомфорту і тривожності українських активістів.

Учасники діалогів дійшли висновку, що причиною їх тривожності є дефіцит комунікацій, який призводить до стереотипних уявлень про позиції інших людей, та приписування їм ярлика «чужий», що провокує страхи.

З усвідомлення причин тривожності народилося розуміння того, що учасники не знають суспільство навколо себе поза звичною бульбашкою і не знають як дізнатися, що думають люди поза бульбашкою і чи є вони фактором небезпеки або ні.

Було ухвалене спільне рішення про необхідність дослідження суспільства в Харкові з залученням різних громадських організацій і активістів для того, щоб підтвердити або спростувати обґрунтованість уявлень про загрози від мешканців Харкова для учасників діалогів.

Учасники домовилися про те, що для такого дослідження треба виходити за межі звичного кола спілкування і говорити з абсолютно незнайомими людьми.

Учасники діалогів погодилися проводити дослідження методами громадянської науки.

Громадянська наука — концепція проведення наукових досліджень добровольцями-аматорами та непрофесійними науковцями за допомогою краудсорсингу та краудфандингу. Формально громадянська наука визначається як «систематичний збір та аналіз даних, розвиток технологій, дослідження природних явищ та поширення цих видів досліджень науковцями, що працюють на самодіяльній основі». Громадянську науку часом називають «публічною участю в наукових дослідженнях». (Джерело: [Вікіпедія](#))

Дослідження тривожності через відчуття (дис)комfortу

Далі був проведений діалог про розробку гіпотез дослідження та формулювання питань. Гіпотези були сформульовані спільним рішенням учасників так:

1. Дефіцит живих (на противагу соціальним мережам) комунікацій підживлює тривожність та відчуття дискомфорту.
2. Брак комунікаційних просторів провокує атомізацію суспільства.

Методами перевірки гіпотези обрали аналіз публікацій у Фейсбучі та особисті опитування знайомих людей.

Як базове обрали питання про комфортні місця в Харкові, як найменш провокаційне у порівнянні з іншими запропонованими (початково йшлося про шкалювання «свій-чужий» в ставленні до Росії).

Учасники провели в контрольних групах тести питань про комфортні місця в Харкові. Обговорення результатів показало, що люди переважно не готові говорити про комфорт, не можуть назвати комфортні місця, але радо говорять про дискомфорт.

В результаті обговорення такого неочікуваного для учасників діалогів результату тестів було сформульована головна мета дослідження — дізнатися, **чи почуваються люди комфортно в публічному просторі** та що значить для них комфортне місце.

Для дослідження було обрано публічні простори, де можна зустріти дуже різних людей, які перебувають в стані, розташованому

до спілкування з незнайомими людьми. Серед можливих міських просторів як оптимальне місце для проведення дослідження був обраний парк, оскільки в ньому можна зустріти абсолютно різних людей.

Як форма проведення дослідження було обране свято для батьків з дітьми, з розрахунком на те, що батьки радо долучаються до цікавих для дітей подій.

Фестиваль-діалог як спосіб дослідження

Ідея свята отримала назву «фестиваль-діалог», де через креативні форми планувалося ініціювати діалог про бачення комфортного міста під назвою «Мій комфортний Харків». Це бачення одразу планувалося виробляти в діалозі з людьми шляхом візуалізації думок, уявлень на мрії.

«Ми хочемо разом створити портрет Харкова, комфортного для дітей і дорослих голосами, руками, тілами, думками і серцями учасників.» — так був сформульований намір учасників в поширеному анонсі.

Фестиваль було заплановано провести у вихідний день Незалежності України 24 серпня 2019 року в Молодіжному парку в центральному районі міста, де зазвичай не проводяться ніякі заходи, і до організації і розробки ідеї фестивалю залучити різні зацікавлені громадські організації і спільноти Харкова. Дата фестивалю була обрана свідомо для того, щоб її контекст дозволив спостерігати за можливими специфічними реакціями людей.

В результаті фестивалю планувалося створення спільних художніх творів про бачення комфорту в Харкові, яке можна було б проаналізувати і представити іншим громадським організаціям та владі для того щоб розширити громадській діалог на тему комфортного і безпечного міста. У випадку успіху заходу планувалося спробувати зацікавити людей проведенням аналогічних заходів в інших районах міста.

Про проведення фестивалю учасники діалогів домовилися 3 липня 2019 року, після трьох місяців регулярних діалогів.

Лідер «Нового ХТЗ» Борис Шестопалов долучається до діалогів

Одна з постійних учасниць діалогів розповіла про цей план партнерам — представникам ініціативної групи «Новий ХТЗ», які займаються ревіталізацією віддаленого від центру району ХТЗ (Харківський Тракторний Завод).

➡ **Район ХТЗ** — оригінальна назва «Соціалістичне містечко **Новий Харків**» — житловий масив, до якого їхати 45 хвилин від центру Харкова на метро. Район почав будуватися в 1930 році, як ідеальне місце для проживання працівників Харківського Тракторного Заводу. Опитування харків'ян, проведені в 2010 та 2013 роках, показували, що вони вважають цей район одним з найбільш небезпечних, з найвищим рівнем злочинності. Стереотипні уявлення про цей район як кримінальний, маргінальний, анти-український і досі поширені далеко за межами Харкова.

10 липня лідер ініціативи «Новий ХТЗ» прийшов на черговий діалог, вислухав ідею фестивалю і запросив провести запланований фестиваль в занедбаному парку «Зелений Гай», який є частиною району.

«Зелений Гай» одразу був сприйнятий як ідеальне місце для проведення фестивалю і дослідження. При тому переважна більшість учасників діалогів в районі ХТЗ не були ніколи, або були дуже рідко, і поділяли стереотипні уявлення про той район.

Це однаково стосувалося як корінних харків'ян, так і вимушених переселенців.

В той же вечір хештег учасники діалогів узгоджено почали поширювати пости у Фейсбучі з хештегом #МійКомфортнийХарків

В чому суть флешмоба? Знайти найкомфортніше місце у Харкові, персонально для вас. Зробити фото, поставити хештег #МійКомфортнийХарків і опублікувати на своїй сторінці — було [написано в першому пості](#) від Олеси Чаговець.

Всі діалоги після 10 липня були присвячені організації фестивалю і залученню до його проведення нових громадських організацій та ініціатив. З 24 липня діалоги частково проходили вже в парку «Зелений Гай».

Був погоджений текст анонсу фестивалю, який поширили учасники діалогів в соцмережах, через ці анонси до організації долучилися нові люди. Фестиваль було проанонсовано на багатьох місцевих сайтах.

В результаті в організації фестивалю-діалогу взяли участь:

- Харківський фонд психологічних досліджень
- Адаптаційно культурний центр АКЦентр
- Інформаційний центр «Майдан Моніторинг»
- випускники Української Миротворчої Школи
- Wikimedia Україна
- Благодійний фонд «Харків з тобою»
- Ініціативні переселенці
- «Арт Оборона»
- Ініціатива «Новий ХТЗ»
- Рок-паб «Стіна»
- Kurve Wustrow

Ці організації та групи всі разом ніколи раніше не працювали.

Учасники діалогів сформували партнерство, яке назвали «креативним комітетом», з умовою про те, що всі використовують власні ресурси для проведення фестивалю, а у випадку нестачі ресурсів просять їх в партнерів. Учасники зробили презентації своїх діалогових локацій і разом сформували анонс фестивалю.

Серед організаторів фестивалю були люди, які голосували за різних політиків на виборах, що не перешкоджало співпраці. Серед них 6 чоловіків і 12 жінок, включно з 5 внутрішньо переміщеними особами. Серед організаторів не було жодної особи, яка до початку діалогів знала би хоча б половину інших учасників.

ЯК БУВ ПРОВЕДЕНИЙ ФЕСТИВАЛЬ-ДІАЛОГ

Фестиваль був проведений на День Незалежності України 24 серпня 2019 і тривав з 10:00 до пізнього вечора.

В останній момент до проведення фестивалю долучилися ще більше груп, які вже неможливо було додати до анонсу чи просто переписати. На фестивалі були організовані такі діалогові майданчики:

Один з майданчиків фестивалю

Світове кафе

«Світове кафе» (The World Café) — процес взаємодії, спрямований на широкий обмін думками, ідеями і досвідом. Це відносно новий для України формат консультації з громадськістю для пошуку нестандартних шляхів та перспектив вирішення проблем. Фасилітаторка цієї локації дізналася про такий формат в проєкті Британської Ради і модифікувала його для залучення дітей.

Людям пропонувалося відповісти на питання, яке зафіксоване на великому аркуші — **Комфортний Харків! Що для цього потрібно?**

Висловлені ідеї відображаються на папері у зручний спосіб: слова, схема, малюнок, тощо. Фасилітатор пропонує новим відвідувачам ознайомитися з відповідями та обговорити пропозиції, доповнити, розширити, уточнити. Все фіксується на великому папері відвідувачами власноруч.

Фасилітатор «Світового кафе»
Олена Знаткова

Результати роботи «Світового кафе»
іншої групи для прикладу

Відгуки активно писали і діти...

...і дорослі

Для прикладу на дереві поруч демонструвалися результати проведення «Світового кафе» раніше в іншому парку, які показували людям форму зворотнього зв'язку. Зміст відповідей в двох парках суттєво різнився, тобто люди не «переписували» відповіді.

Відвідувачами локації стали діти віком від 4 до 16 років та їх батьки, всього 50 людей, 15 дорослих і 35 дітей залишили відгуки в «Світловому кафе».

«Світлове кафе» неочікувано для організаторів також було використано для обміну контактами та профілями в Інстаграм творчих підлітків, які займаються музикою чи танцями.

Діти показали, що хочуть фонтани, річки і навіть океан в Харкові.

Діти багатоспількувалися, коли писали і малювали відгуки

Підлітками була чітко артикульована потреба єдності та порозуміння та брак культури спілкування — без образ, без «матів».

Фото-сушка

Традиційно фотосушка є засобом залучення громадян до спільної дії, а саме до збору фотографій, але ми знайшли інший засіб долучити людей до спільної дискусії про комфортні місця в нашому місті.

До фотографій Харкова, які були зібрані спеціально для фестивалю переважно через соціальні мережі (було зібрано близько 300 фото від 25 харків'ян), ми додали блокноти для запису власних думок відвідувачів фестивалю.

Фасилітаторка Ганна Чуркіна з простою рамкою для селфі

На питання відповідали цілими родинами

Люди записували думки про бачення комфорту та безпеки.

І діти, і літні люди зійшлися у думках — такі зустрічі потрібні, такий формат цікавий, у кожного була можливість коректно доповнити думку, що була висловлена попереднім учасником у формі малюнка або пропозиції.

Виявилося, що в районі не було широких консультацій по топоніміці, деякі люди хочуть повернути назву зупинки тролейбусу «Зелений Гай», яку колись змінили.

В розмовах про комфорт люди самі піднімали тему корупції не тільки у контексті розвитку парку, але й розвитку інфраструктури району і міста.

Люди проговорили проблему браку місць, де могли б спілкуватися разом діти і дорослі. Це цікаве спостереження, бо, як правило, паркові простори розділяють активності для дітей і дорослих.

Люди вважають, що район ХТЗ не є в фокусі влади, і що «дають більше грошей» іншим районам.

Люди переважно не обізнані в тому, звідки може фінансуватися благоустрій парку. Вони вважають що парк має фінансуватися з державного бюджету (за їх словами, так сказав міський голова).

Деякі люди готові віддавати частину землі парку в обмін на його благоустрій.

Дівчина пише свою думку про безпеку в місті

Вікіпедія Україна

Досвідчені вікіпедисти розповідали бажаючим як редагувати Вікіпедію і шукати в ній інформацію про свої улюблені комфортні місця. Це був перший раз, коли учасники діалогів — члени «Вікімедія Україна» вийшли до людей в відкритому публічному просторі, до того вони робили презентації та лекції тільки в бібліотеках

та закладах освіти. Попри очікування організаторів майданчика, нею зацікавилися підлітки, а не дорослі. Чисто інтелектуальні локації можуть добре доповнювати більш стандартні для фестивалів чисто розважальні заняття.

Члени Вікімедія Україна готуються спілкуватися з людьми

Екологічні зони

Аліна Андріаді готує обереги для дерев

Розпис оберегів для дерев — дерева обмотуються папером і розмальовуються. Локація з інформацією про екологічну переробку

сміття, «Сміттева скульптура», де фасилітатори розмовляли з відвідувачами про комфорт, пов'язуючи його з проблемами екології.

Куточок ініціативи Zero Waste

Інтерактивні мапи

Інтерактивні мапи України та Харкова та опитувальник, щодо найбільш цікавих місць для туристів в Харкові, де відвідувачі наліпками відмічали найбільш комфортні місця.

Ганна Чуркіна допомагає людям позначати найбільш комфортні парки і райони Харкова

Цей майданчик виявився популярним, на кожній мапі наклеїли біля 150 наліпок, які показали, що район є маломобільним, люди майже не знають інших парків міста, крім одного найбільшого, а також не знають більшості інших районів. В коментарях люди говорити, що навіть не знають назв районів та парків.

Учасник фестивалю відмічає на карті Харкова улюблені місця

Арт-терапія

Як був проведений Фестиваль-діалог

Ліпка, майстрування та малювання для дітей, під час яких діти розповідали про комфорт та безпеку. Діти за допомогою батьків розбиралися із поняттям «комфорт» та висловлювали свою думку за допомогою малюнків, аплікацій, схем, наліпок, ліпки.

Всі творчі локації фестивалю були заповнені

Плейбек театр «Живе дзеркало»

Починається виступ плейбек-театру

Плейбек-театр — це театр глядачевих історій та імпровізацій. Багатьом хочеться бути почутим, бути зрозумілим, поділитися зі світом своєю історією і досвідом. На цьому й зосередився плейбек-театр, який наприкінці дня показав учасникам фестивалю їхні історії, які психологи побачили під час проведення фестивалю.

Це різновид інтерактивного театру імпровізації, що складається з двох основних практик: розповіді глядачами особистих історій на публіку та миттєвої художньої інсценізації акторами цих розповідей у специфічних формах. (Джерело — Вікіпедія)

Петриківський розпис

Воркшоп з традиційного українського малюнку «Петриківський розпис». Через навчання дітей навичкам малювання в творчій атмосфері проводились бесіди про комфорт в місті.

Олена Дрюцька проводить мійстерку Петриківського розпису

Архітектурний воркшоп «Прокачай свій парк Зелений Гай»

Інтерактивні розповіді про ХТЗ як унікальний містобудівний та архітектурний об'єкт, варіант втіленої утопії Соцміста, яке має справжні, не знищені ще перлини конструктивізму, і навіть можна ще прослідкувати містобудівну структуру — житловий комбінат. Поки не постали сучасні хмарочоси-свічки, поки не зруйнували

останні конструктивістські будинки, в нас є шанс зробити архітектурний заповідник.

Так виглядав містобудівний воркшоп

Інші майданчики

На фестивалі також були організовані музична зона, на якій виступали гурти та співаки протягом всього фестивалю, фуд-корт для харчування, різноманітні інтерактивні ігри та зона з гамаками та слеклайном. Слеклайн — вид спорту/активного відпочинку, який означає ходіння по натягнутій стропі. (Джерело — [Вікіпедія](#))

Гося Бічик принесла на фестиваль свій спеклайн

Спостереження

Двоє представників оргкомітету спостерігали за діалоговими процесами, оцінювали кількість відвідувачів та сприйняття відвідувачами різних діалогових форм.

Відвідувачами фестивалю стали орієнтовно 700 людей, в більшості — випадкових перехожих. Кожен з діалогових майданчиків залучав не менше 50 людей.

Організатори не очікували залучення такої кількості людей.

Чим фестиваль-діалог відрізняється від подібних, які організовує місцева влада в Харкові?

В Харкові міська влада проводить багато масових заходів. Однак, в абсолютній більшості це або розважальні заходи, або спортивні, або презентаційні. На таких заходах не відбувається прямої і рівноправної розмови з людьми про те, що їх цікавить.

Впровадження діалогових практик в масові заходи збільшує довіру та соціальну згуртованість.

РЕЗУЛЬТАТИ ФЕСТИВАЛЮ

Люди всіх вікових груп самі починали діалог, вони явно хотіли діалогу, готові були говорити про проблеми парку. Люди були дуже вдячні за увагу до них. І казали, що чекають на продовження розмови.

Відвідувачі парку були дуже здивовані, коли чули що люди організували фестиваль за власний кошт без участі влади, і сприймали цей факт дуже позитивно.

Попри очікування частини організаторів фестиваль виявив позитивне ставлення до української мови та українських символів в абсолютній більшості відвідувачів. Рівень тривожності в тих організаторів фестивалю, які опинилися в меншості через політичний вибір і на початку діалогів сприймали людей навколо, як загрозу, істотно знизився. Вони усвідомили, що їхні початкові уявлення про загрози від незнайомих людей були перебільшеними.

Крути педалі! Діти могли налити собі стакан води власними ногами

До фестивалю група «Новий ХТЗ» збирала людей для спільного прибирання парку та написання петицій до міської влади з вимогами виділити ресурси на реконструкцію парку. Після фестивалю вони почали організовувати свята вже самі і 14 жовтня організували фестиваль «Ретро-осінь».

Після великого розголосу про фестиваль в нових медіа адміністрація Індустріального району вперше за шість років провела заходи в парку, присвячені Всесвітньому дню миру 23 вересня. В жовтні 2019 року в парку міська влада нарешті почала відновлювальні роботи. В результаті фестивалю були встановлені зв'язки між громадськими організаціями, які працювали над покращенням соціального мікроклімату в районі ХТЗ і не були знайомі між собою.

Випадкові свідки фестивалю з Німеччини не могли зрозуміти **в чому унікальність події** і сказали: «*Так це в нас в парках відбувається постійно*», таким чином підтвердивши європейський характер організації свята.

Німецькі дослідники приїшли дивитися на фестиваль

Багато людей казали, що готові платити за майстерки для дітей типу арт-терапії. Всі локації, де було малювання, ліпка і інші види арт-терапії, були постійно заповнені і до них стояли черги.

Дружня атмосфера, неформальні і нові форми спілкування, відсутність напруженості, можливість вибору форм відображення своєї думки забезпечили добрий зворотній зв'язок, відчуття залучення до процесу та сприяли формуванню зацікавленості до створення комфортних та безпечних просторів. Фестиваль показав, що рівний креативний діалог дарує щастя. На підтвердження [ви можете побачити на фото обличчя](#) багатьох щасливих людей.

ЩО ВИЯВИЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ЧЕРЕЗ ДІАЛОГОВІ МАЙДАНЧИКИ ФЕСТИВАЛЮ

Українська мова

Ключове питання «Що для Вас КОМФОРТНИЙ ХАРКІВ?», написане українською мовою в локації «Світове кафе», не викликало жодного мовного бар'єру для спілкування та сприяло зворотному зв'язку.

Чому це питання важливе. В Харкові згідно останнього перепису населення 2001 року 53,8% населення назвали рідною українську мову. Однак в публічному просторі українська мова і тоді, і зараз залишається в абсолютній меншості, хоча її чути можна все частіше, особливо від студентів. На захід і навіть на південь від Харкова існують уявлення про населення Харкова як проросійське і налаштоване вороже до української мови. В учасників діалогів, які переважно є мешканцями центру Харкова, меж існувало уявлення про вороже ставлення до української мови поза центром міста.

Більшість відповідей на питання на інтерактивних майданчиках фіксувалися українською мовою.

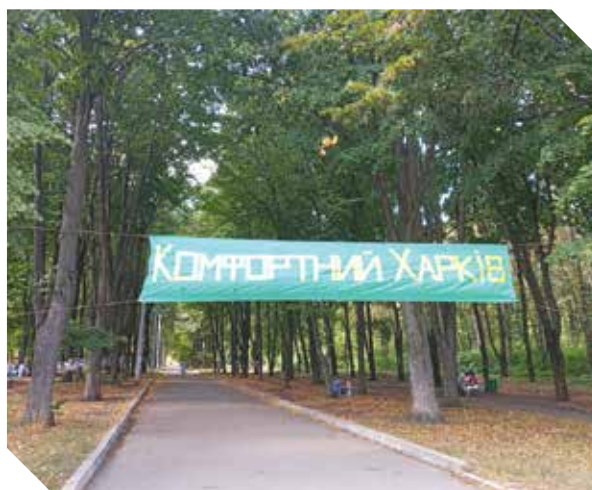
На воркшопі з Петриківського розпису російськомовна група перейшла на українську мову в ігровій формі і їм було комфортно. До локації стояла черга.

«Мої учні підхопили ідею розмовляти українською і в нас вийшла навіть гра — триматись і не переходити на іншу мову — дітям це було цікаво та весело — ніхто нікого не примушував.» — Олена Дрюцька, АКЦентр

Люди в розмовах між собою казали, що **хочуть вивчити українську мову**.

На сучасний україномовний патріотичний рок в кінці фестивалю була дуже позитивна реакція.

Українська музика

Після поширення інформації про наші діалоги в кількох харківських музикантів виникла ідея про необхідність концертів, які б гуртували активістів, які відчували себе програвшою меншиною в результаті виборів, та/або розширювали би кола активістів.

Вони консультувалися з нами, але нам не вдалося вмовити їх застосувати діалогові методи організації подій.

В результаті на два проведених ними в центрі міста концерти прийшло менше людей, ніж на рок-концерт, проведений в кінці фестивалю-діалогу в парку «Зелений Гай» при тому, що зміст і формат музики на цих концертах була подібною.

Бачення комфортного міста

Абсолютна більшість відповідей на питання про бачення комфортного міста, поставлене на різних майданчиках, були про те, чого людям бракує в парку в районі та в місті в цілому.

Проблеми парку

Основними проблемами, які викликають дискомфорт в парку, називали відсутність освітлення та квітів в парку, брак лавок та асфальтованих доріжок, працюючих атракціонів, дитячих майданчиків, смітників, джерел води і фонтанів, сцени, торгівлі солодощами, морозивом і напоями, туалетів.

В парку, як і в районі, на думку людей відсутня боротьба з наркоманами і не видно роботи безпекових служб. В парку, як і в районі бракує місць для виходу тварин.

Проблеми району ХТЗ

- екологічні — брак озеленення, брак можливостей для сортування сміття, брак джерел чистої води, забруднення повітря;
- дорожня безпека — брак надземних пішохідних переходів, брак світлофорів, відсутність велодоріжок;
- брак можливостей для спортивних занять;
- недоступність району для людей з інвалідністю та дитячими візочками;
- негуманне ставлення до тварин.

Погана робота поліції

Діти в різних формах на різних майданчиках сигналізували, що почувуються в небезпеці і не знають, хто їх може гарантовано врятувати. Цікавий образ, знайдений дитиною під час конструювання конм-фортного міста — «Потяг-охоронець, який кличе на допомогу».

Чого прагнуть діти

ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФЕСТИВАЛЮ

Результати світового кафе, відгуки на фотосушку та фото з заходу в вересні-жовтні 2019 року демонструвалися в офісі Інформаційно-го центру «Майдан Моніторинг» — в клубі «6-й кут».

Вони викликали жваву зацікавленість відвідувачів різних заходів клубу і спонукали розмови про безпеку та про уявлення людей про район ХТЗ, які в більшості тих, хто не брав участі в фестивалі, є такими ж упередженими і стереотипними, які були у частині організаторів фестивалю до його початку.

Результати фестивалю в нашому офісі і троє з його організаторів — Ігор Дубровський, Валерій Репін і Ганна Чуркіна

Виставка, яку побачили більше двох сотнен відвідувачів, вже призвела до:

- встановлення робочих контактів між громадськими організаціями, які займаються ревіталізацією ХТЗ, але до того не працювали разом,
- запиту на проведення подібних діалогових проектів від представників інших громадських організацій та освітніх проектів в Харкові, Запоріжжі, Мерефії та Терноволі,

- запиту на повторення діалогових майданчиків для мешканців тимчасово окупованих територій України, які приїжджають до родичів до нашого міста.

16 жовтня 2019 року ми передали виставку колегам з мережі хабів Харківської області, які зацікавилися такою формою роботи і міркують над використанням нашого досвіду.

Результати «Світового кафе» на тренінгу мережі хабів Харківської області в Українській Академії Лідерства (Харків)

НАВІЩО ТРЕБА ПРОВОДИТИ ТАКІ ДІАЛОГОВІ ФЕСТИВАЛІ?

Така форма проведення діалогів дозволяє вивчити відчуття громадян стосовно поточного стану безпеки і її перспектив, дозволяє відновити довіру в місцевій громаді і показує приклад членам місцевої громади, що можна зробити самим для покращення свого життя вже сьогодні.

Результати дослідження можуть бути використані як місцевими ініціативами та громадськими організаціями, політичними партіями, так і органами влади задля поліпшення умов життя конкретної громади.

Громадяни мають потребу в тому, щоб бути почутими в спілкуванні «рівний до рівного». Спілкування з незнайомими людьми, організоване в діалогових, креативних формах і дружній манері, дозволяє подолати упередження і стереотипи.

ЯК ПІДГОТУВАТИ ПОДІБНИЙ ФЕСТИВАЛЬ?

Не шкодуйте час на особисті переговори для підготовки. Чим більше часу ви приділите узгодженню всіх планів, тим менше буде проблем з організацією.

Заздалегідь має бути створена карта локації фестивалю, причому починати робити карту треба не з креативних площадок, а з туалету, джерел води, місця невідкладної медичної допомоги та смітників. Така карта **неодмінно має бути** частиною анонсу фестивалю.

Анонс фестивалю має бути узгоджений між всіма організаторами заздалегідь в особистому спілкуванні (**не покладайтесь тільки на електронні методи комунікації!**).

Фінансові питання мають бути узгоджені ДО випуску фінального анонсу фестивалю. **Домовлятися про фінанси всім організаторам треба особисто.**

На кожному майданчику має бути мінімум двоє людей.

На фестивалі має бути людина або група людей, відповідальна за музичне оформлення, яке теж має бути загалом узгоджене між організаторами.

При підготовці треба визначити групу людей, відповідальних за допомогу відвідувачам — інформаційну, орієнтаційну, медичну. Бажано, щоб вони мали бейджі «організатор» (або аналогічні), бажано мати окремий майданчик «інформаційний центр».

ДОВІДКА ПРО БЕЗПЕКУ МИРНИХ ЗІБРАНЬ

Організаторам треба визначити людину, відповідальну за подання повідомлення про масовий захід до органів влади (міськради, поліції). Якщо ви хочете забезпечити охорону громадського порядку, то повідомлення треба подавати в поліцію (районне, міське чи обласне управління Національної Поліції в залежності від локалізації).

Подавати додаткове повідомлення до органів місцевого самоврядування чи державної адміністрації варто тільки у випадку, коли ви хочете їх поінформувати про захід і щось від них отримати. Громадська безпека — не їхня компетенція.

«Спеціального закону, який регулював би суспільні відносини у сфері мирних зібрань, законодавство України на сьогодні не має. Окремі питання реалізації права на мирні зібрання висвітлені в рішенні Конституційного Суду України № 1-30/2001 у справі щодо завчасного сповіщення про мирні зібрання, ініційованій поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій.» (Джерело: Вищий Адміністративний Суд України)

Повідомлення про мирні зібрання чи масові заходи в державні органи не є обов'язком громадянина в Україні. Але ми радимо все таки подавати повідомлення до поліції, коли плануються зібрання більше, ніж 50 осіб, адже це є питанням безпеки учасників. Також бажано забезпечити чергування парамедиків на масових заходах.

ЯКІ ВИСНОВКИ МИ ЗРОБИЛИ?

Цей досвід, а також попередній досвід проведення миротворчих діалогів в 2018-2019 роках, показав нам, що мешканці місцевих громад сходу України дуже потребують конструктивного спілкування (дискусій, дебатів, діалогів) щодо своїх локальних проблем.

Таке спілкування можливе за виконання низки умов, а саме:

- а) створення комфортного для спілкування простору;
- б) рівності всіх учасників;
- в) вербалізації проблем та їхнього пріоритетного ранжування;
- г) з'ясування, які з визначених проблем можливо вирішити зусиллями самої громади, а де необхідна допомога ззовні (місцевої влади, бізнесменів, що мешкають в громаді, інших зовнішніх акторів);
- г) вироблення (за допомоги громадських організацій) механізму ухвалення спільних рішень (ми пропонуємо консенсусний механізм), створення практичних планів їхньої реалізації, визначення термінів та відповідальних за реалізацію, постійного моніторингу виконання планів та інформування членів громади про результати, в тому числі, про негативні результати та їхні причини, реінжиніринг (за потреби) планів на основі даних моніторингу їхньої реалізації.

Частина організаторів фестивалю — всі щасливі

ВІДГУКИ ПРО ФЕСТИВАЛЬ ВІД ІНШИХ ОРГАНІЗАТОРІВ

«Новий ХТЗ»

Борис Шестопалов

Друзі, дякую за ідею та активну участь у фестивалі. Це було щось крутезне! Прошу поділитися висновками. Та пропоную для наступної локації розглянути парк Юність. Там також є активна громада, з якою можна співпрацювати.

Адаптаційно-культурний центр АКЦентр

Ленчик Десюшка

..Ми намагалися створити бачення нового парку «Зелений Гай» і діти висловлювали мрію про багато квітів! Діти також малювали працюючі атракціони та лавочки... Всього цього в парку зараз нема...

Ми розмовляли і українською, і російською, і англійською — з гостями з німецької делегації, які теж приходили навчитися Петриківці.

Мої учні підхопили ідею розмовляти українською і в нас вийшла навіть гра — триматись і не переходити на іншу мову — дітям це було цікаво та весело — ніхто нікого не примушував. Саме заняття проходило в форматі вільного навчання, де є певний концепт і купа варіацій, як це виконати, щоб було зручно саме цій дитині. На пам'ять про фестиваль діти дуже охоче забрали свої роботи — в мене майже нічого не залишилося))).

А під вечір був виступ мого улюбленого Плейбек-театру. І ще був концерт зовсім ввечері-співали український рок і слухачів було багато, вони підспівували і це додавало якогось тепла...

Харківський фонд психологічних досліджень

August 24

Сьогодні в День незалежності України, команда ГО «ХФПД» в кооперації з багатьма ініціативними організаціями брали участь у проведенні фестивалю-діалогу «Мій комфортний Харків», який проходив у парку м. Харкова «Зелений гай». Це дуже символічно тому, що добре жити у країні, де людям жити комфортно. Та досі ми живемо в той час, коли в нас жителів не питають, що ми хочемо.

От ми за ініціативою «Майдан Моніторинг» та інших активістів і почали формувати таке бачення на спосіб життя, що хочуть люди, що їм важливо.

* *

Marina Alimova is with Григорова Оксана

Сегодня с коллегами — психологами принимали участие в первом за историю города фестивале — диалоге «Комфортный Харьков», который проходил в парке «Зелёный гай».

Основная идея фестиваля — выяснить как выглядит «комфортный Харьков» глазами взрослых и детей.

Нашим объектом внимания были детки которые с большим желанием рисовали, лепили, строили станции метро и возводили из подручных средств целые дома и районы.

Понятие комфорта у детей дошкольного возраста и детей постарше значительно отличалось. Для детей старше 8 лет «комфортный город» был представлен как:

- «супермаркеты с недорогими игрушками и вкусняшками»;
- «новые гимназии»;
- «город, в котором люди берегут природу»;
- «районы без преступников»;
- «современная архитектура».

Добавить к этому списку хорошие дороги и цены на бензин получится список вполне сознательного гражданина.

Дети в этом возрасте становятся более адаптированы в обществе и чувствуют связь с ним, их начинает интересовать, что происходит за границами семьи и дома.

Что касается малышей до 6–7 лет, для них «комфортный город», «город мечты» выглядел как город в котором есть:

- «дом в котором живу я и родители»;
- «дом зайчика и его родителей».

Для деток в таком возрасте ценность имеет та атмосфера, тот психологический комфорт, который создают родители в доме. То, что происходит за границами семьи не так важно.

Сколько тепла было вложено в эти домики, с какой гордостью дети размещали свои труды на общем макете города.

А что значит для вас и ваших детей «комфортный Харьков», спросите у них, а ещё лучше нарисуйте вместе и посмотрите что получится.

Берегите детей!

* *

Плейбек-театр «Живое Зеркало»

Свято для того і свято, щоб грати плейбек!

Для нас завжди свято — зустріч з новими глядачами. А ще — в якомусь незвичайному місці, а ще — грати змішаним складом, а ще — приймати участь в добрій справі!

Все саме так і відбулося минулої суботи, коли ми грали на Фестиваль Комфортный Харьков 24.08.2019 в парке Зелений гай.

Фестиваль був організований активістами міста в парку, що залишається поза увагою міської влади, а відбудовується завдяки

місцевим активістам, не в самій популярній частині нашого міста — тим більш важливою була наша участь!

Тема фестивалю — комфортний Харків — і саме про це ми грали! Виявилось, що для когось найважливіше — це люди, і дуже некомфортно, коли вони безвідповідальні та підводять, що комфорт — це також турбота про доступність для інвалідних та дитячих візочків, що Харків — найкомфортніше місце, коли тобі 9 років і це твоє рідне місце. Ми дізналися історію парку «Зелений гай» та надії мешканців району на його відродження — і долучилися до цих мрій! Дякуємо всім присутнім!

Арт Оборона

Праздник с человеческим лицом.

Фестиваль — диалог «Мій комфортний Харків» в парку «Зелений Гай».

В прошлую субботу мы отпраздновали День Независимости. Именно на примере этого дня мы поняли как обстоят дела, связанные с вопросами децентрализации власти.

Мы не можем экспертно оценить реформу и государственную политику в этом вопросе, так как не обладаем такими компетенциями.

Но сама идея децентрализации — это действительно, как воздух, необходимое изменение территориальной структуры страны.

В связи с этим хотелось бы поднять вопрос о децентрализации крупного города. И тут не все так оптимистично.

На примере Харькова и празднования Дня Независимости можно отследить противоположную тенденцию — тотальную централизацию.

Как это выглядит!

Возможно старшее поколение помнит, что советские праздники праздновались на всех городских уровнях, т. е. главное действо конечно же проводилось в центре, а потом разрасталось по периферии. Каждый район, каждая парковая площадка, каждый двор участвовал в праздновании.

В праздник была вплетена вся городская ткань. Он как бы окутывал весь город, и это даже не про украшение улицы или двора, а про состояние человека, его эмоциональные переживания.

Сегодня — всё заточено сугубо под центральную часть. Отремонтированный и вычищенный центр, идеальные пешеходные дорожки, интересные мероприятия только там. Там остается весь эмоциональный фон, радость и счастье.

Что на периферии? Заброшенные парки, плохое пешеходное покрытие и общественные пространства, куда не ступала нога благоустройства.

Причем, петиция жителей одного из центральных домов по благоустройству их двора, сразу же побуждает власть к немедленной реакции.

В то же время, петиция жителей по восстановлению парка на периферии, даже не рассматривается, хотя набирает нужное количество голосов в считанные дни.

В районах, отдаленных от центра, остаются единственные развлечения — это акции, которые проводятся какими — нибудь супермаркетами и большими магазинами, со своим маркетинговым влиянием.

И житель либо остается в супермаркете либо едет в центр.

В этом году случился кардинальный поворот, благодаря инициативной группе НОВИЙ ХТЗ.

Каждую субботу они проводили толоки: чистили, подметали, сажали цветы. А на День Независимости пригласили разные общественные организации провести там фестиваль.

В результате координационных встреч появилась идея поговорить с жителями района ХТЗ о том, какой он — комфортный Харьков!

Такие общественные организации как мы, пришли со своими воркшопами, мастер — классами, выступлениями и создали праздник для людей, и конечно же для себя.

Это при том, что со стороны властей не было никакой поддержки, а значит мы были ограничены во многом. Казалось бы, людям, приученным к тому, что праздник это тотальное потребления «хлеба и зрелищ», будет не интересно там, где нет «фуд кортов», аттракционов, супер лазер-шоу и всего в этом же дуже.

Но оказалось, что люди как раз соскучились за этой атмосферой, где может быть диалог, где есть ощущение своего дома, а главное порядка в этом доме, где ты уже не просто временный «пребыватель» и потребитель, а ты участник и хозяин.

Люди соскучились за тем, когда праздник обретает человеческое лицо.

Industrial Kharkiv

Цього разу трохи не про спадщину (хоча й про неї також). Цього разу — про право на місто і боротьбу за свій парк. Вчора ми взяли участь у Фестивалі «Комфортний Харків» в парку Зелений Гай.

Сам парк розташований неподалік від метро, але йти до нього потрібно по закиненій алеї, яка вся в чагарниках. Де-не-де позалишалися лавочки, де місцеві п'ють пиво. Навіть старі атракціони — і ті прибрали. Здається, цьому місцю відпочинку прийшов кінець. Але ж ХТЗ — це промзона зі складною екологічною ситуацією, там немає більше таких великих парків, і тому цей парк там просто життєво необхідний.

Але на щастя, в нього є захисники і захисниці в складі ініціативної групи НОВИЙ ХТЗ.

Вони систематично прибирають це місце, збираються разом, залучають місцеву спільноту, наполегливо пишуть петиції. Вони намагаються робити парк майданчиком для різноманітних заходів, як от вчорашній.

А ми вчора розповідали трішки про саме ХТЗ та чому його потрібно любити та зберігати для його мешканців та мешканок. Адже ХТЗ — це унікальний містобудівний та архітектурний об'єкт, варіант втіленої утопії Соцміста, яке має справжні, не-знищені ще перлини конструктивізму (не Держпромом єдиним ми живемо, а Ви як думали?), і навіть можна ще прослідкувати містобудівну структуру — житловий комбінат. Поки. Поки не постали сучасні хмарочоси-свічки, поки не зруйнували останні конструктивістські будинки, в нас є шанс зробити архітектурний заповідник.

ВІДГУКИ ВІДВІДУВАЧІВ ФЕСТИВАЛЮ

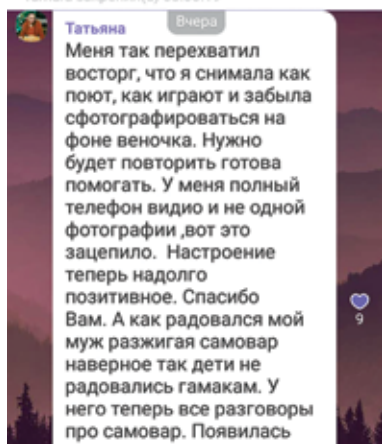
Irina Kalita Большой респект организаторам !!!! Было очень круто !!! Были до этого на дне города в центре , но эмоций больше получили в нашем родном парке !!!!! Отдельное спасибо рок - пабу "Стена "

Like · Reply · 7w

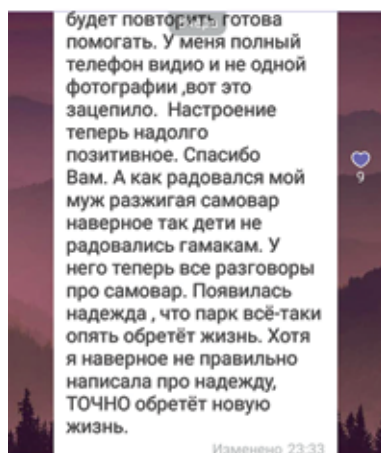

Руслан Аксенов Потому что это РОДНОЙ парк 😊

Like · Reply · 7w

Напишите сообщение...

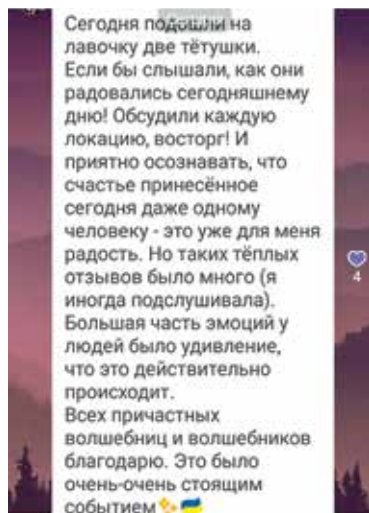
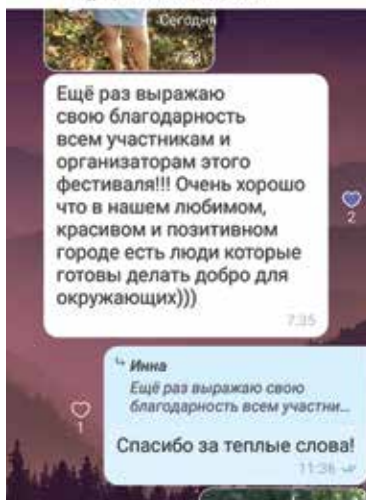

Изменено 23:33

Напишите сообщение...

Відгуки відвідувачів фестивалю

Всі відгуки — з відкритих груп і сторінок в Facebook

ПРО «МАЙДАН МОНІТОРИНГ»

Хто ми?

Інформаційний центр «Майдан Моніторинг» — це недержавна і неприбуткова громадська організація, що дбає про суспільну безпеку в Україні, яка досягається через суспільний діалог, покращення культури комунікацій і зниження рівня насилля в суспільстві.

Більше 50 учасників організації, які живуть в 12 областях України та в Криму, Польщі, Чехії, Словенії, США та Канаді. Більше 750 волонтерів з різних куточків України та світу.

Серед нас є: фізики, програмісти, правники, політологи, історики, психологи, мистецтвознавці, філологи, системні адміністратори, інженери, журналісти, безпековці, антропологи, бізнесмени, економісти, освітяни, геофізики, біологи, соціологи, криміналісти. 16 учасників мають вчені ступені.

Ми говоримо українською, англійською, польською, чеською, словенською, словацькою, хорватською, болгарською, білоруською, угорською, французькою, німецькою, іспанською, російською та всіма арабськими мовами.

Наша історія

Організація з нинішньою назвою офіційно існує з 23 листопада 2012, але наша історія починається з 19 грудня 2000 року з виходу в Інтернет сайту <https://maidan.org.ua>, який з першого дня називається «Майдан». Це термін, який саме ми свідомо і цілеспрямовано ввели в політичний словник. [Як виник сайт «Майдан»](#). [Витяг з політичної енциклопедії](#).

Наше бачення майбутнього

Україна, в якій ми хочемо жити, це — вільна країна вільних людей з захищеною свободою особистості і захищеними правами, в якій держава може втручатися мінімально, лише у виключних випадках, прописаних у виключному переліку і на законних підставах.

Безпечна Україна, якою ми бачимо її в 2039 році — це країна, де:

- суспільство готове до викликів та загроз колективним та індивідуальним правам через суспільний діалог;
- люди поважають право на приватність;
- люди спільно працюють для суспільної безпеки;
- люди хочуть і можуть вчитися все життя;
- люди дотримуються угод;
- сформувалася і стала домінантною культура середнього класу;
- державні інституції практично демонструють ставлення до прав людини як найвищої цінності та дбають про зниження рівня насилля;
- існує ефективне і доступне правосуддя;
- державні інституції дотримуються чітких, сталих та зрозумілих правил, процедур і протоколів;
- існують доступні джерела об'єктивної інформації про діяльність державних інститутів;
- громадяни беруть участь в розробці, ухваленні, впровадженні та моніторингу рішень державних інституцій;
- екологічна безпека є предметом постійної і практичної уваги органів законодавчої та виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій;
- енергетична безпека є одним із стрижнів державної політики, разом з надійною обороною та здатністю ефективно протидіяти терористичним загрозам;
- втілені стандарти НАТО і досягнуте повноправне членство в НАТО.

Наші поточні проєкти

Школа Інформаційної Безпеки

З 2014 року ми допомагаємо людям, організаціям та установам організовувати протидію спеціальним інформаційним операціям для збереження їхньої цілісності.

З 2018 року разом з партнерами з Чехії, Словаччини і Польщі ми організуємо тренінги з кібербезпеки для Донеччини і Луганщини.

Наша експертиза по інформаційній війні:

<https://maidan.org.ua/infowar/>

Школа Соціальних Посередників

З 2014 року ми готуємо практиків з управління соціально-політичними конфліктами в Україні за власною методикою, розробленою з урахуванням практик Польщі, Чехії, Німеччини та Ізраїлю. Читати більше про Школу Соціальних Посередників.

Українська Миротворча Школа

З 2014 року разом з партнерами і випускниками ми організуємо взаємодію між організаціями громадянського суспільства, місцевою та державною владою, бізнесом, українськими та міжнародними експертами для управління конфліктами та розвитку людського потенціалу в місцевих громадах України.

Поширення добрих комунікаційних практик

З 2018 року ми створюємо і поширюємо добрі практики добровільної співдії для безпеки в громадах з метою наближення до стандартів якості життя ЄС і політики НАТО з захисту цивільних в рамках **Платформи для ненасильницького активізму** разом з [Kurve Wustrow](#). Ця книга — про одну з таких практик.

Вільний Університет «Майдан Моніторинг»

З 2014 року ми організовуємо, обговорюємо і транслюємо науково-популярні лекції у Харкові від харківських, і не тільки, вчених та дослідників з різних галузей науки та технологій. [Дивитися лекції Вільного Університету.](#)

Український родинний клуб «Мовограй»

З 2018 року батьки разом з дітьми спілкуються, навчаються, розвиваються, грають та відпочивають в україномовному середовищі. [Дивитися групу клубу в Facebook](#)

We also walk dogs ©

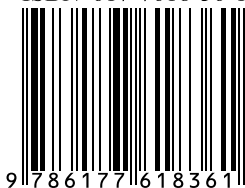
MAIDAN.ORG.UA

Інформаційне видання

Зелений Гай

Фестиваль-діалог
про комфорт і безпеку

ISBN 617-7618-36-1

Відповідальна за випуск та редактор

Н.В.Зубар

Комп'ютерна верстка

О.А.Мірошниченко

Підписано до друку 24.12.2019
Формат 60 × 84 $\frac{1}{16}$, Папір офсетний.
Гарнітура Myriad Pro. Умов. друк. арк. 3,25.
Наклад 200 прим. Зам. № МО-38/19

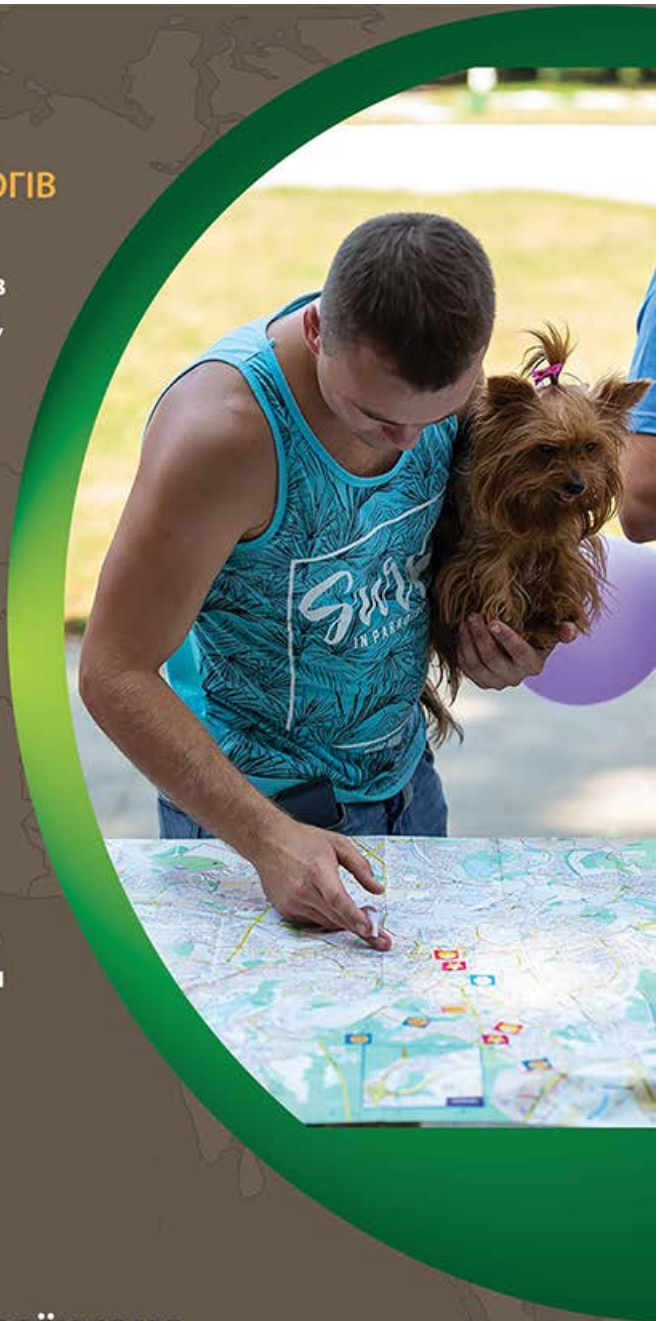
Видавець: Мірошниченко Олег Анатолійович
61002, м. Харків, вул. Дарвіна, 16, кв. 25.
Свідоцтво Державного комітету телебачення і радіомовлення України
серія ДК № 5818 від 28.11.2017 р.
ел. пошта: merash@i.ua

ДОБРІ ПРАКТИКИ МИРОТВОРЧИХ ДІАЛОГІВ

Це історія про те, як люди через діалоги усвідомили свої страхи, зрозуміли, що стан їх тривожності викликаний невизначеністю, вирішили вивчити суспільство навколо себе заради визначеності і зниження рівня страху.

В результаті вони створили формулу спільних дій для підвищення спільної безпеки.

Фестиваль-діалог виявив, що тема комфорту може бути успішно використана, як предмет для розмови про безпеку та спільне бачення майбутнього для осіб з різними політичними уподобаннями.

Українська
Миротворча
Школа

ХАРКІВ, 2019